

Реферат на тему: "Павло Архипович Загребельний"

Павло Загребельний

ПАВЛО АРХИПОВИЧ

ЗАГРЕБЕЛЬНИЙ

Народився Павло Загребельний 25 серпня 1924 р. в придністрянському селі Солошиному на Полтавщині. Змалку ріс без матері. Навчається майбутній письменник в Солошинській середній школі.

У червні 1941 р. Загребельний закінчив десятирічку. Збирався вчитися далі, але почалася Велика Вітчизняна...

У неповних сімнадцять років пішов добровольцем в Радянську Армію. Брав участь в обороні Києва. Навчався у військовому училищі. У серпні 1941 р. був поранений. Після госпіталю знову військове училище, і знову фронт, і тяжке поранення влітку у 1942 р.

Повернувшись у 1946 р. на Батьківщину Павло Загребельний працює в колгоспі рідного села, а з вересня почав навчатися на філологічному факультеті Дніпропетровського університету.

Спершу Павло Загребельний працював у обласній дніпропетровській газеті, потім переїжджає до Києва – обіймає посаду завідувача відділом прози в редакції журналу "Вітчизна", в 1961-1963 роках редагує газету "Літературна Україна".

З 1964 р. Павло Загребельний – відповідальний секретар правління Спілки письменників України, у 1979-1986 роках очолює республіканську Спілку.

ХАРАКТЕРИСТИКА ТВОРЧОСТІ

"Марево". Служба на радянсько-іранському кордоні, вивчення історії, філософії, поезії, мистецтва і культури народів Сходу – таке підґрунтя одного з перших великих прозових творів Загребельного – повісті "Марево".

Окремим своїми сторінками "Марево" нагадує фрагменти художньої енциклопедії. Так докладно і в міру, із професійним знанням, вільно й просто, розповідає Павло Загребельний про багату й суперечливу історію Ірану, про його примхливу природу, про калейдоскопічно-барвисті базари Сходу, про працелюбний талановитий народ цієї країни та про його звичаї.

На республіканському конкурсі в 1955 році за кращий науково-фантастичний та пригодницький твір для дітей та юнацтва повість "Марево" відзначена другою премією.

"Дума про невмирущого". Це – пристрасна сповідь солдата-фронтовика про безсмертя свого покоління, яке грудьми зустріло фашистську навалу. Це мужній гімн радянській людині. це героїчна дума про нескореність і самовідданість наших юнаків-воїнів.

Дилогія "Європа 45", "Європа. Захід". В романі хроніці "Європа 45" відображено події кінця другої світової війни на Європейському континенті, боротьбу радянських

патріотів проти гітлеризму – на фронті, у ворожому тилу, в таборах смерті. Боротьба європейських народів з фашизмом – така провідна тема й роману-хроніки "Європа. Захід".

Романи привертають увагу не тільки масштабністю вперше залучених і художньо осмислених історичних матеріалів періоду другої світової війни, а й гостротою конфліктів: несподівані пригоди, ризиковані ситуації. Подвійне зображення часу зумовлює неповторну побудову діалогії. Час виступає дійовою особою.

Події у "Європі 45" розгортаються в Західній Німеччині, Голландії, Франції, Італії, Париж, Рим, прирейнські міста і католицькі монастирі – ось ті пункти, де відбувається дія другої книги діалогії "Європа. Захід" – логічне ідейно-композиційне завершення "Європи 45". Прокляття війни. Загребельний – гуманіст підносить голос на захист миру, дружби між народами.

"Добрий диявол". З "Європейський циклом як найчастіше пов'язується й воєнно-патріотичний роман Загребельного "Добрий диявол". Він сприймається як новітня притча. Письменником схоплена, власне, одна апогей на в житті людини мить – нечуваної сили шторм у відкритому морі. Прозаїк і тут іде від життя: під час шторму на Азовському морі радянським прикордонним було врятоване грецьке торговельне судно...

"День для прийдешнього". Над цим романом автор працював протягом 1961-1963 років. Твір складається з трьох частин: "Ранок", "День", "Вечір". Основу фабули становить засідання архітектурного журі.

Згодом Загребельний так розкриває ідейний зміст цього роману. "День для прийдешнього" – дияволізм ХХ століття: посередність, нездарність, недовченість. На зіткненні таланту й посередності, власне, будується ця книжка.

"Первоміст" – це розповідь про долю одної з найперших великих, висловлюючись по-сучасному, інженерних споруд, про її вплив на тогочасне мислення, про ставлення до неї тогочасного люду, який вбичав у такій величезній споруд, як перший міст через Дніпро, мовби уособлення всієї землі й держави. Ідейний зміст "Первомосту" історично не продукоментований, за винятком одного лише речення: "Літописець записав коротко: "Того ж літа (6625) устрої мост через Дніпро Володимир". Цебто: у 1115 році. Ця все. Далі – творчий домисел, уява.

"Євпраксія". Павло Загребельний відтворює історичні події останнього десятиріччя дванадцятого століття. На тлі цих подій і розкривається трагічна доля онуки Ярослава Мудрого княжни Євпраксії – дружини німецького імператора Генріха IV. Дружину всемогутнього імператора, повелителя більшої частини тогочасної західної Європи, вразили деякі оргії, дрімуча забобонність.

Коли Євпраксії не вдалося умовити імператора-жорсткосерця, вона бунтує – "Генріх садовить її до в'язниці". Мужня жінка втікає з-під охорони, вони виступає на соборі, викриваючи Генріха перед цілим католицьким світом, її слухають чотири тисячі церковних сановників і тридцять тисяч простого люду.

Так Європа чи не вперше познайомилась з жінкою-політиком, з жінкою-борцем. І

ця жінка була руська!"

Першим на сучасну тему був роман "Спека". Про металургів "Придніпров'я". Не "виробничий", а "людинознавчий".

Життя нового покоління робітників та інженерів в епоху науково-технічної революції Загребельний відтворює в романах "З погляду вічності" та "Переходимо до любові". В них – "гарячий зріз" сучасності.

У центрі роману "З погляду вічності" – показ спадковості поколінь. Загребельний засуджує кар'єризм, зрозумілість, бюрократизм, формалізм, куцо-споживацькі прагнення.

"Розгін". Своє завдання автор вбичав у тому, щоб "сказати про роль науки в у сучасному світі, про місце вченого, який здатен перетворити і покращити цей світ...

чи не найяскравіше вдалося Загребельному змалювати багатогранний характер академіка-кібернетика Петра карна ля. Через його образ романіст розкрив подвиг нашого народу у Великій Вітчизняній війні. Проте і центрі – тема сучасна, люди науки і виробництва.

"Південний комфорт". В цьому романі Загребельний-сатирик гостро висмію шанувальників незаконного "комфарту".

"Безслідний Лукас". У підзаголовку автор уточнює: "Роман з чотирьох повідомлень" і не без фантастики". На останній сторінці головний герой зникає: "Лукаса не було. Не було слідів. Нічого". Крім елементів фантастики, твір має гострий політично-філософський характер.

Використовуючи останні досягнення науково-технічного прогресу, молодий американський учений Лукас прагне удосконалити людський розум. Щоб реалізувати свою зухвалу ідею, юнак подорожує по планеті. Передусім відвідує ті країни, де колись зароджувалась цивілізація. Отже, "Безслідний Лукас" – це й своєрідна художня енциклопедія історії, мистецтва.

"Диво". – "Диво" – чи не найскладніший за композиційною організацією роман у нашій літературі. Павло Загребельний переконаний, що "народ диве саме завдяки міцному зв'язку часів, безперервності традицій, великій своїй історії, тому хотілося мені показати не просто щоденний побут моїх героїв, а їхнє історичне тривання, їхню ходу крізь століття і тисячоліття, з минулого в майбутнє, так виникла зухвала думка поєднати далеку минувшину з днем нинішнім у романі "Диво", так, власне, поєднується має замилювання героями часів віддалених з найгострішим інтересом до пекучих проблем двадцятого віку".

Рік 992 – початковий відлік "романного часу", звершуються ж розгортатися події у 1966 році. Отже, в полі зору Загребельного –художника тисячолітня історія нашої материзни.

Сива давнини – композиційний епіцентр "Дива". Ядро глобального конфлікту. Час дії, як уже зазначалося, кінець десятого – перша половина одинадцятого століть. Про той період Загребельний-історик пише: "За поганством стать століття нашої первісної культури, і відкидати їх не можна. Видно, то були не гірші століття, коли Київська Русь

уже в десятому й на початку одинадцятого століття, тобто ще фактично не ввійшовши цілком у русло панівного тоді християнства, дивувала світ своєю культурою, своєю силою, своєю талановитістю". Місце – древлянські землі, Київ, Новгород, Болгарія, Візантія.

Романіст не просто белетризує старожитні документи. Він полемізує з очевидцями тих далеких часів, переосмислює факти і події, іноді канонізовані у працях істориків і творах письменників. Автор "Дива" намагався відтворити, як він сам про це пише, не тільки побут, обстановку, політичну й моральну атмосферу, а й психологію наших далеких прапращурів.

Серед попередників, ясна річ, на чільному місці Ярослав Мудрий.

У полеміці проти перебільшення значення культури Візантії, й християнства Загребельний іде далі Семена Скляренка.

Загребельний-історик переконливо доводить, що могутня держава спиралась на місцеві сили й традиції:

Тож ведучи мову про "історичний роман Павла Загребельного "Диво", слід неодмінно мати на оці джерела і рушійні сили формування світоглядних категорій та своєрідної культури нашого народу.

Павлові Загребельному вдалося відтворити процес виявлення і формування великого мислительського таланту вихідця з глибини трудового народу. Життєвий і творчий досвід нашого далекого предка втілений в славнозвісному архітектурному шедеврї.

Отже, головний об'єднуючий центр – це образ Софії Київської, незвичайного дива, що "ніколи не кінчається і не переводиться". Своєрідний образ епохи. Він створений у "Диві" шляхом застосування нових жанрово-стильових та образних засобів художнього реконструювання соціально-моральної природи наших далеких предків, їх характерів, взаємин, подій, суспільних обставин, деталей громадського й побутового життя назавжди втраченого світу.